

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 724/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť I. M., zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Lužická 7, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 2/2013 z 12. februára 2013 a postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 21/2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2014 doručená sťažnosť I. M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Lužická 7, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tost 2/2013 z 12. februára 2013 a postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 21/2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) podal 27. októbra 2006 na sťažovateľa obžalobu za skutky kvalifikované ako trestný čin porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou podľa § 124 ods. 2, 3 a 5 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a trestný čin skrátenia dane a poistného spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 a § 148 ods. 5 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Špeciálny súd v Pezinku uznesením sp. zn. BB 3 Tš 32/2006 zo 4. júla 2007 obžalobu odmietol a vec vrátil prokurátorovi.

Prokurátor opäť podal 16. augusta 2011 špecializovanému trestnému súdu obžalobu na sťažovateľa, ktorú špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. BB 3 T 21/2011 z 1. decembra 2011 odmietol a vec vrátil prokurátorovi. Najvyšší súd na odvolanie prokurátora uznesením sp. zn. 2 Tost 6/2012 z 26. júna 2012 zrušil uznesenie o odmietnutí obžaloby a uložil špecializovanému trestnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Špecializovaný trestný súd na verejnom zasadnutí 24. októbra 2012 rozhodol o zastavení trestného stíhania sťažovateľa a ďalších obžalovaných z dôvodu neprípustnosti trestného stíhania, pretože tak ustanovuje medzinárodná zmluva. Prokurátor podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tost 2/2013 z 12. februára 2013 tak, že napadnuté rozhodnutie zrušil a uložil špecializovanému trestnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: *«To čo sa na súde I. stupňa deje po vrátení spisu z NS SR nemá nič spoločné s racionálnym, ale ani zákonným postupom.»*

Obvinený L. T. podal prostredníctvom svojho obhajcu U. dovolanie. Súd podané dovolanie po zbytočne dlhom čase žiadal doplniť, prípadne odstrániť vady podania.

Stále je však vedené trestné stíhanie a vedie sa tak, že nemožno očakávať skoré meritórne rozhodnutie... Každý deň sa budím v napätí, neistote a očakávaní, že opäť budem znášať „zákonné“ a súdom akceptované procesné obmedzenia mojej osobnej slobody a môjho majetku...

Či už chceme alebo nie, súd pripúšťa, že podľa tzv. starého trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 došlo uplynutím času k podstatnému zníženiu spoločenskej nebezpečnosti trestného činu... Ja tvrdím, že spoločenská nebezpečnosť je dnes už menšia ako nepatrná... Zanikla trestnosť a stíhanie je treba zastaviť.»

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa I. M. upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo hrubo porušené rozhodnutím najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Tost 2/2013 zo dňa 12. 02. 2013 a konaním Špecializovaného trestného súdu v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 21/2011.

Špecializovanému trestnému súdu Pezinok sa v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 21/2011 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietahov.

I. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20.000,- € a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 340,90 €, ktoré sú porušovatelia povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet advokáta JUDr. Jozefa Holiča..., a to do dvoch mesiacov nálezu Ústavného súdu SR.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Vychádzajúc z petitu sťažnosti podanej prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, je jej predmetom namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom

špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 21/2011 a rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 2/2013 z 12. februára 2013.

1. K napadnutému postupu špecializovanému trestného súdu

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Ak v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade špecializovaného trestného súdu), ústavný súd sťažnosť v zásade odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Pri výklade základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal vyjadrenie špecializovaného trestného súdu k sťažnosti a oznámenie aktuálneho stavu konania. Podľa vyjadrenia špecializovaného trestného súdu po rozhodnutí najvyššieho súdu

o zrušení uznesenia o zastavení konania mu bol spis vrátený na ďalšie konanie 12. marca 2013. Následne na hlavnom pojednávaní 9. septembra 2013 uznesením podľa § 255 ods. 3 Trestného poriadku vrátil trestnú vec prokurátorovi na postup podľa § 232 a § 233 Trestného poriadku, pretože boli splnené podmienky na konanie o dohode o vine a treste. Spis bol vrátený prokurátorovi 10. septembra 2013.

Dňa 19. septembra 2013 bolo doručené dovolanie obvineného L. T. podané prostredníctvom jeho obhajcu J. U. proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 2/2013 z 12. februára 2013. Špecializovaný trestný súd ho 10. októbra 2013 zaslal ostatným stranám na vyjadrenie v lehote 30 dní. Po doručení vyjadrení a spisu (27. januára 2014) dovolanie predložil najvyššiemu súdu, ktorý ho 19. marca 2014 vrátil s tým, aby špecializovaný trestný súd vyzval obhajcu J. U. na odstránenie nedostatkov dovolania. Špecializovaný trestný súd zaslal výzvu 21. marca 2014 a následne vykonával úkony na účely jej doručenia, pretože obhajca J. U. nepreberal súdne zásielky. Spis bol predložený najvyššiemu súdu 19. júna 2014. Obhajca splnil výzvu 3. júla 2014 doručením doplneného dovolania najvyššiemu súdu. Najvyšší súd vrátil spis špecializovanému trestnému súdu 9. júla 2014 s pokynom doručiť rovnopis doplnenia dovolania procesným stranám. Špecializovaný trestný súd odoslal doplnenie dovolania 15. júla 2014. Sťažovateľ predložil vyjadrenie k dovolaniu 6. augusta 2014. Výzvu neprevzal obvinený M. K., špecializovaný trestný súd ju zaslal opakovane 8. septembra 2014 a 16. septembra 2014 aj prostredníctvom polície.

Predseda špecializovaného trestného súdu vo vyjadrení konštatoval: *„považujem za potrebné uviesť, že dňa 09. 11. 2013 bola vec vrátená prokurátorovi a dostala sa tak do štádia prípravného konania, teda z moci súdu. Súd v tomto smere nemohol vzhľadom na tieto skutočnosti právne relevantne pôsobiť na prokurátora, aby prípadne uzavrel s obvinenými dohodu o vine a treste alebo nie, a potom predložil Špecializovanému trestnému súdu trestný spis s návrhom na schválenie dohody o vine a treste, resp. s novou obžalobou. Preto keď sťažovateľ navrhuje, aby Špecializovanému trestnému súdu bolo prikázané vo veci konať bez zbytočných prietahov, toto nie je možné, pretože trestná vec sa nachádza v štádiu prípravného konania. Ako bolo vyššie konštatované, prokurátor postúpil*

trestný spis bez akéhokoľvek jeho rozhodnutia vo veci samej v mesiaci január 2014 na Špecializovaný trestný súd z dôvodu dovolania L. T. Podľa môjho názoru Špecializovaný trestný súd vo vzťahu k podanému dovolaniu taktiež konal v zmysle Trestného poriadku a bol povinný rešpektovať pokyny Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa týkali doručenia dovolania a najmä doručenia doplneného dovolania U.“

Podľa § 255 ods. 3 Trestného poriadku po vykonaní úkonov podľa odsekov 1 a 2 predseda senátu zistí, či prokurátor a obžalovaný nechcú uzavrieť dohodu o vine a treste. Ak sa prokurátor a obžalovaný vyjadria, že chcú konať o dohode o vine a treste, vráti vec prokurátorovi na postup podľa § 232 a § 233 len ak to navrhne prokurátor...

Z uvedeného prehľadu konania vyplýva, že v čase podania sťažnosti (august 2014) bol príslušným orgánom na konanie v trestnej veci sťažovateľ a prokurátor, pretože vec mu bola vrátená na konanie o dohode o vine a treste. Nevyhnutnou podmienkou tohto postupu je súhlas obžalovaného (sťažovateľa) s konaním o dohode o vine a treste. Špecializovaný trestný súd preto nemohol v čase podania sťažnosti prerokúvať vec a ani vykonávať žiadne úkony smerujúce k právoplatnému skončeniu trestného konania. Z tohto dôvodu je sťažnosť smerujúca proti postupu špecializovaného trestného súdu pri prerokúvaní veci samej zjavne neopodstatnená.

Špecializovaný trestný súd vykonával v čase podania sťažnosti úkony, ktoré súviseli s dovolaním podaným jedným z obvinených proti uzneseniu najvyššieho súdu o zrušení rozhodnutia o zastavení trestného stíhania. Predĺženie konania v tejto fáze bolo spôsobené obhajcom obvineného L. T., ktorý podal nekvalifikované dovolanie a nepreberal výzvy zasielané na adresu sídla jeho kancelárie. Z prehľadu úkonov špecializovaného trestného súdu v tomto konaní vyplýva, že jeho postup nebol poznačený zbytočnými priet'ahmi, a preto je sťažnosť aj v časti týkajúcej sa úkonov špecializovaného trestného súdu v dovolacom konaní zjavne neopodstatnená.

2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu

V súvislosti so sťažnosťou sťažovateľa smerujúcou podľa petitu proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 2/2013 z 12. februára 2013 ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) nemôže dôjsť samotným rozhodnutím konkrétneho orgánu verejnej moci, ale len jeho postupom (nečinnosťou, nesprávnym postupom a podobne). Z uvedeného vyplýva, že v prípadoch, ak sťažovateľ namieta porušenie tohto práva konkrétnym rozhodnutím orgánu verejnej moci, nie jeho postupom, ústavný súd takú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (m. m. III. ÚS 258/05, III. ÚS 337/08).

Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku už bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014